

rovati v prvih dveh mezdni razredih, v tem razmerju vplačevati in prejemati.

Delavci, kateri so le mimogredé v delu, plačevali naj bi $\frac{2}{3}$ premije in dobivali naj bi po čakanju šest tednov polovico bolnišćine za polovico prejemne dobe, tako da bi 10 tednov 30%, 5 tednov 25% in 5 tednov 20% dobivali. Podpore bolnikom dajale naj bi se tudi po načrtanih mezdni razredih, in sicer, prvih 20 tednov 60%, nadaljnjih 10 tednov 50% in še daljnjih 10 tednov 40%, tako, da bi podpora trajala najdalje 40 tednov. Takisto naj bi se določila pogrebščina za naslednji način za mezdne razrede:

Razredi za podporne prejemke:

Mezdni razred	Dnina	Podpore bolnikom			Doneski za pogrebščino
		v prvih 20 tednih 60%	v daljnjih 10 tednih 50%	v zadnjih 10 tednih 40%	
I.	gl.—·60	gl.—·36	gl.—·30	gl.—·24	gl. 20.—
II.	„ —·80	„ —·48	„ —·40	„ —·32	
III.	„ 1.—	„ —·60	„ —·50	„ —·40	„ 25.—
IV.	„ 1·20	„ —·72	„ —·60	„ —·48	
V.	„ 1·50	„ —·90	„ —·75	„ —·60	„ 30.—
VI.	„ 1·80	„ 1·08	„ —·90	„ —·72	
VII.	„ 2·10	„ 1·26	„ 1·05	„ —·84	„ 35.—
VIII.	„ 2·40	„ 1·44	„ 1·20	„ —·96	„ 40.—
IX.	„ 3.—	„ 1·80	„ 1·50	„ 1·20	„ 45.—
X.	„ 4.—	„ 2·40	„ 2.—	„ 1·60	„ 50.—

Z ozirom na to, da se poleg podpor bolnikom daje zastoj zdravniška lečitev, potrebna zdravila in druga terapevtična pomagala, kar utegne marsikaterikrat vzeti 10 do 20% premijskih vplačil, ni svetovati večje podpore, ker sta industrija in obrtnost itak že z dolžnostmi, katere naklada zavarovanje glede kake nezgode in bolezni i delavcem i delodajalcem, že dosti obremenjena in ker bi se, ako bi se dajale večje podpore bolnikom, morale dosledno zvišati premije. Poleg tega pa ne smemo zabiti, da mora izza zavarovanja glede kake nezgode in bolezni, skoro priti tretja naprava, ki prvo dopolnjuje, to je zavarovanje starcev in invalidov, katera pa bode znova obremenila industrijo in obrtnost, ter da je zategadelj zdaj pri določevanju bolniških prejemkov in iz tega rastočih bremen ozirati se na to. Ker se zdaj boče izvesti bolniški zakon z neko hitrostjo, o kateri nihče ni prej slutil, in ker se je radi interesovanih krogov zabredlo v velike težave, želeti je z ozirom na namerjani zakon o zavarovanju glede kake nezgode, da visoka vlada podaljša glede zakona o zavarovanju bolnikov določene róke.

Z ozirom na rečeno predlaga gospod poročevalec: „Slavna zbornica naj se v zmislu poročila obrne do visokega državnega zbora s prošnjo: Visoka zbornica iz-

voli naj s predlogo novele k zakonu od 30. marca 1888, drž. zak. šte. 33, preprečiti, da ne pridejo v moč rečena določila, ki so v zdanjem zmislu izvedbi zakona o zavarovanju bolnikov opasna, ter naj deluje, da se podaljša rok, ki je dan dozdanjim delovršbenim bolniškim blagajnicam za preosnavljanje pravil.“

Gospod zbornični svetnik Anton Klein noče ravno nekati, da je opravičena ta prošnja in da je tudi v interesu dotičnih krogov, da se predružačijo rečena zakonita določila, toda misli, da visoka vlada ne bode volje, zdaj, ko se ima izvesti zakon ter še ni nikakoršnih izkušenj, privoliti v to, da se predružači.

Gospod zbornični svetnik Karol Luckmann pa je uverjen da se predružačevanju zakona ne bodo stavile nobene zapreke, brž ko bode nadvladalo uverjenje, da prosilci niso protivniki zakona o zavarovanju bolnikov, nego da le na temelju dobljenih izkušenj žele premembe zakona v nekaterih točkah, kar je tudi v interesu delavcev.

Pri glasovanju bil je predlog sprejet.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Z Dobrove dne 27. aprila. (*To in uno, javna zahvala.*) Zimo smo, hvala Bogu, srečno prestali; bila je, reči se mora, v splošnem obziru bolj mila nego ostra. Šolskemu obiskovanju bila je, izuzemši par slučajev (povodnji), prav ugodna.

Proti koncu zime začele so se v tej šolski občini zopet po nekoliko koze oglašati. V teku zadnjih 14 dni ni bilo nobenih pojavov (novih slučajev) koz več. Tako so lansko in letošnje leto obiskale celo tukajšnjo farno občino.

Meseca svečana in marca prejeli so, izuzemši samo dva, iz tukajšnje občine, vsi drugi udeleženci lanske sadne razstave, jim priznana odlikovanja: štiri bronaste svetinje, dvoje častnih daril v zlatu in sedem „priznanjskih diplom“. Med temi odlikovanci bili so tudi štirje učenci tukajšnje šole. Sploh, posebno pa še med šolsko mladino, so ta odlikovanja napravila najboljši utis.

Prvi oznanjevalci toplejšega in ugodnejšega časa: škrijanci, pastaričice, golobi, postovke in tudi slavčeki so uže tukaj; le lastovica se še nobena ni prikazala. Da bi pač tem priljubljenim gostom pomladanskim letos hujši mraz več prav nobene preglavice ne napravljaj!

Sadjarska dejanska dela na šolskem vrtu in drugod pričeli smo, in jih upamo z božjo pomočjo tudi koristno dognati.

Kneza Liechtensteina govor o verski šoli napravil je tukaj najboljši utis na vse prebivalstvo. Ta vrli in blagi zastopnik krščanskih narodov avstrijskih v državnem zboru, je s svojim govorom dobro populil in odrl vsem nestrpnim prenapetežem trpe pike raz jezikov.

Slava mu! Isto tako tudi vekovita slava vsem vrlim narodnim zastopnikom kranjskim v državnem zboru, kateri se letos glede pravične stvari vsak iz svojega stališča tako krepko za pravice in splošno blaginjo milega slovenskega ljudstva potegujejo! Bog jih živi!

Še ena dolžnost mi je to potjo javno izvršiti. Naprošen od tukajšnjih odlikovancev ob zadnji deželni sadni razstavi, prav preiskreno, srčno in gorečo zahvalo.

1) izrekam v svojem in drugih odlikovancev imenu slavnej c. kr. kmetijski družbi Kranjski za priznane in doposlane odlike: bronaste svetinje, častni darili v zlatu in priznanjske diplome.

V svojem in krajnega šolskega sveta imenu izrekam

2) enako toplo in srčno zahvalo tukajšnjemu blagemu katehetu v. č. g. Valentinu Lavtarju, kateri je za celo tekoče leto iz svojega žepa za šolo naročil „Vrteca“, in

3) V. č. gosp. Juriju Darnovšku, farnemu administratorju v Želimljah za brezplačno poslane cepiče jabolk imenovanih: „rudeči rožmarinček“.

Bog povrni vsem njihova blaga dejanja obilno! Živeli!

Prav pohvalno mi je omenjati tudi še predsednika našemu krajnemu šolskemu svetu g. Mihe Novaka, kateri je v vsakem oziru za šolo in poštenu njeni napredek v resnici zavzet in pri vsakej pošteni zahtevi hodi z učiteljstvom roka v roko. Zadnji čas dal je v obeh šolskih sobah vse najpotrebnejše reči brez odloga in vsakega obotavljanja popraviti in deloma tudi iz novimi nadomestiti.

Vsem domačim sadjerejcem po milej domovini želeč najboljšega uspeha kličem jim: „Bog Vas živi“.

M. Rant.

Z Dunaja dne 6 aprila. Državni zbor prekoračil je z razpravo naučnega proračuna vrhunec letošnje budgetne razprave.

Proračun finančnega ministerstva, ki je bil v razpravi ravnokar minuli teden, ni podajal novih zanimivosti ne glede oseb, ki so govorile, ne glede govorov samih. Izmed Slovencev oglasila sta se pri teh razpravah poslanca Pfeifer in Nabergoj. Gotovo je, da se pri trgovinskem, poljedelskem in pa pravosodnem ministerstvu oglase tudi še slovenski poslanci. Po vsem tem, sme se že sedaj trditi, da so slovenski poslanci tudi pri letošnji budgetni razpravi svoje naloge in dolžnosti spolnili tako častno, da se v tem oziru lahko merijo z vsako drugo frakcijo državnega zbora. — To priznavajo slovenskim poslancem celo politični nasprotniki. Le vredništvo „Sl. N.“ v Ljubljani je videti družega mnenja, ker sprejme dopis s Kranja z očitanjem, da se za tamošnjo gimnazijo nihče ni potegnil, ako ravno mora vedeti, da sta se tudi letos javno in krepko zopet potezavala za njen obstanek poslanca Klun in Tonkli, in akoravno je sploh znano, koliko se za ta zavod privatno pri ministrih potezavajo, izrekoma poslanci grof Hohenwart, Poklukar in Klun — žalibog do sedaj ne z večjim vspehom, kakor

zagovorniki ostalih 17 zavodov, ki so bili odpravljeni z isto ministersko naredbo. Gotovo pa duševni vspehi govorov slovenskih poslancev kažejo, da si svoje delo razdelavajo po strokah in temu je naravna posledica, da o enem predmetu kranjske gimnazije, kolike priznane važnosti tudi je, ne morejo javno pri oni razpravi govoriti vsi slovenski poslanci.

Razprave državnega proračuna so tako obširne, da vkljub vsakdanjim od 10. ure dopoldne, do 4. popoldne trajajočim sejam, ne bode proračun rešen pred Veliko nočjo. Seje ne bodo trajale, kakor se čuje, čez petek v tistem tednu, rešili so pa še proračune treh ministerstev, namreč trgovinskega, poljedelskega in pa pravosodnega, za katere se razprave cenijo na deset sej. Vrh tega pa se za trdno pripoveduje, da gosposka zbornica v ponedeljek reši v javni seji vojni zakon v zmislu sklepov zbornice Ogerske in akoravno imajo sklepi ogerske gosposke zbornice priti do martikulacije še le dne 13. aprila, bode baje naša zbornica poslancev že to sredo dokončno sklepala o vojnem zakonu in s tem tudi zmudi vsaj eno sejo.

Po Veliki noči ima se nadaljevati zborovanje s 30. dnem t. m. počenši, in potem pričakuje se, da se v razpravo uvrste še marsikateri gospodarsko važni predmeti in pa da vlada predloži načrt zakona o verski ljudski šoli.

Sred minulega tedna bival je cesar po daljnem prestanku nekoliko dni na Dunaji ter je med drugimi sprejel srbskega poslanika, ki je uradno naznanil odstop kralja Milana in nastop mladega kralja Aleksandra. Cesar je izrekel obžalovanje o odstopu kralja Milana, sicer pa zagotovil, da bode gojil za novega kralja enako prijateljstvo ter izrekel nado, da bode postavljeno vladarstvo nadaljevalo vladanje Srbske v duhu od stopivšega kralja Milana.

Iz Ljubljane. — Državni zbor. Delovanje slovenskih državnih poslancev odobrava se v vsih slovenskih pokrajinah in reči smemo, da se to zgodi po zasluženji. Pri teh sodbah omenjati nam je samo dveh izjem. Najpred očital je nek dopis s Kranja v „Sl. N.“, da se za obstanek kranjske gimnazije nihče ni potezal. To očitanje ni samo neopravičeno, temveč hudobno: Ako se najde dopisovalec, ki tako trditev pošlje med javni svet, se sme od njega vsaj zahtevati, da se vsaj toliko potrudi, da čita govore slovenskih poslancev, in ako bi bil dopisovalec to storil, prepričal bi se bil, kako odločno in krepko se je poslanec Klun zopet letos v budgetni razpravi potezal za obstanek te gimnazije, tudi v budgetnem odseku zagovarjal je obstanek tega zavoda edini zastopnik Slovencev v tem odseku dr. vit. Tonkli z vso odločnostjo, ter se je doseglo vse, kar je v moči doseči v sklepih državnega zbora, da se je brez ugovora sprejela samostojna resolucija poslanca Kluna mereča na obstanek gimnazije in da se je prav v tem zmislu rešila prošnja deželnega odbora Kranjskega. Vse

to bi moralo biti znano dopisovalcu in pa vredništvu „Sl. N.“ in zato smejo slovenski poslanci tako hudobno očitane zavrniti po vsi pravici, ako ravno ne zahtevajo, da so znani javnosti tudi drugi odločni privatni koraki, katere so storili v tej zadevi izrekoma slovenski poslanci grof Hohenwart, dr. Poklukar in kanonik Klun.

Ako bi slovenski poslanci imeli moč s samim sklepom državnega zbora, brez pritrdjenja naučnega ministerstva, to gimnazijo zopet oživiti, bi se bilo to že zdavnaj zgodilo in ne bi bilo treba obstanka zavoda, katerega nam je celo politični nasprotnik Schmerling privoščil, tratiti toliko moči, do sedaj brez dejanskega uspeha.

Še bolj bridko je čuti drug s Koroške izvirajoč čin. Občina sv. Jakob v Rožni dolini, vložila je pritožbo zato, ker se ji ni dovolila slovenska ljudska šola, ta ponedeljek imelo je rešiti državno sodišče to pritožbo, to da tožnik, občina Št. Jakobska, k razpravi ni odposlala zastopnika svojega, in pričakovana povoljna rešitev, je splavala po vodi. Kako mora pri srcu biti po takem postopanju koroške slovenske občine, slovenskim državnim poslancem, ki se toliko trudijo za svoje koroške rojake, je lahko soditi. Edina tolažba jim more biti v tem, da morajo misliti, da je tu zopet z zvijačo vmes segla roka nasprotnikova, brez krivde prizadetih samih.

— † Vojaški župnik Nikolaj Zic, znan rodoljub in izgleden duhovnik, častni kanonik ljubljanske škofije, umrl je minulo sredo dne 3. t. m. na Dunaji v 66. letu, po kratki bolezni pa po dolgem bolehanju. Na tamošnjo osrednje pokopališče spemil je truplo pokojnega zadnji petek državni poslanec kanonik Klun. Naj v miru počiva blagi in v vseh znanih krogih po pravici priljubljen gospod!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V ponedeljek in včeraj zborovala je gosposka zbornica, katera je v ponedeljek po primeroma daljni razpravi rešila vojni zakon v soglasji s sklepi državnega zbora ogerskega. Pri razpravi se ni oglasil nobeden protigovornik. Za zakon pa so govorili knez Schönburg, knez Alfred Lichtenstein, dr. Randa, F. Z. M. baron Beck, knez Jurij Lobkovic, brambovski minister grof Welserheim, F. Z. M. grof Huyn in poročevalec grof Falkenhayn. Govori bili so brez izjeme izgledni, najbolj zanimive pa so bile izjave brambovskega ministra Welsersheim-a, kateri se je pri tej priliki glede jezikovnega vprašanja v vojni, postavil na edino pravo avstrijsko stališče. To izjavo ministrovo priporočamo, da si jo v spomin vtisnejo naši pristaši in nasprotniki v vojni in zunaj vojne.

V zbornici poslancev zbral se je takoj v ponedeljek večer vojni odsek ter je brez ugovora pritrdil spre-

membam gosposke zbornice tako, da se bode ves zakon gotovo še pred začetkom velikonočnih počitnic dokončno rešil in proglasil.

Glede zborovanja državnega zbora je sedaj toliko gotovo, da se po veliki noči dne 2. maja državni zbor zopet snide za 14 dnevno zborovanje, pri katerem se bode rešilo še nekoliko važnejših stvari. Petek tega tedna namenjen je za zadnjo sejo pred prazniki. Jutri se vrne cesar zopet na Dunaj. — Gradič Majerling je cesar kupil iz zapuščine cesarjevičeve, ter je gradič sam odločil za samostan Klarisaricam, druga pritlična poslopja pa za hiralnico, v prvi vrsti za onemogle gozdarje tamošnjih državnih in cesarskih gozdov.

Luksenburg. — Ker se je postavno izreklo, da kralj Nižezemski zavolj bolezni ni več zmožen za vladanje, naznanil je postavni prestolni naslednik Luksenburški, vojvoda Adolf Nasau-ski, v manifestu, da si šteje po ustavi in rodbinskih naredbah v dolžnost nastopiti vladu te dežele ter vabi deželni zastop naj pritrdi temu namenu ter določi dan in uro, kdaj nov vladar javno odda prisego. Zastop je temu namenu soglasno pritrdil in nov vladar bode jutri (četrtek) popoldne prisegel na ustavo dežele in s tem nastopil vladanje.

Vojvoda je bil do sedaj avstrijski general, je že krog 70 let star in ima odraslega sina-naslednika.

Angleška. — Robertson predlagal je, da se v Škotski vpeljejo krajni zbori, katere ljudstvo tudi z volilno pravico žensk izvoljava vsake tri leta, dalje predlaga, da se za brezplačni ljudski poduk Škotske porablja na leto po 140 000 liver, to je 1,400.000 gld. državnega denarja.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja, 10. aprila ob 3. uri popoldne.

Danes je tudi zbornica poslancev skoraj enoglasno pritrdila premembam vojnega zakona. Protiaustrijske besede Türkove zavrnili načelniki vsih klubov. Sturm in župnik Weber odložila mandati. V petek zadnja seja pred prazniki.

Žitna cena

v Ljubljani 6. aprila 1889.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 83 kr. — banaške 6 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 30 kr. — soršice 5 gld. 80 kr. — rži 4 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 33 kr. — ovsa 3 gold. — kr. — ajde 4 gold. 33 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 8. aprila.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.